ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1948

Vyhlásené: 19.11.1948 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

249

Zákon

zo dňa 25. októbra 1948

o poštátnení ústavov pôdohospodárskeho a lesníckeho výskumníctva a o ich organizácii a správe

Národné zhromaždenie republiky Československej uznieslo sa na tomto zákone:

Diel I.
Poštátnenie ústavov

§ 1

Pôdohospodárske a lesnícke výskumné ústavy sa poštátňujú dňom vyhlásenia tohto zákona podľa jeho ďalších ustanovení.

§ 2

(1) Za pôdohospodárske a lesnícke výskumné ústavy podľa tohto zákona (ďalej len „ústavy“) sa považujú osobitné zariadenia (výskumné, kontrolné a skúšobné ústavy, stanice a pokusné statky), slúžiace prevažne pôdohospodárskemu a lesníckemu výskumníctvu, t.j. vedeckému bádaniu, skúšaniu, pokusníctvu a upotrebeniu vedeckých poznatkov vo všetkých odboroch pôdohospodárstva a lesníctva.

(2) Pôdohospodárske a lesnícke výskumníctvo sa vzťahuje najmä na tieto odbory:

a) výrobu rastlinnú,

b) výrobu živočišnú,

c) výrobu lesnícku a poľovníctvo,

d) pôdohospodársku a lesnícku ekonomiku a sociológiu,

e) štúdium otázok strojnej a stavebnej racionalizácie z hľadiska potrieb pôdohospodárstva a lesníctva.

§ 3

Ministerstvo pôdohospodárstva vyhlási v Úradnom liste, ktoré ústavy boli poštátnené podľa § 1.

§ 4

(1) Poštátnením nadobúda štát vlastníctvo na majetkovú podstatu ústavu, ako sú najmä budovy a iné nehnuteľnosti a ich príslušenstvá a iné zariadenia, počítajúc v to všetky veci hnuteľné i práva (licencie, známky, vzorky, vodné práva a pod., zmenky, cenné papiere, vkladné knižky, hotovosti a

pohľadávky), pokiaľ slúžia alebo sú určené na prevádzku ústavu, i keď patria niekomu inému než vlastníkovi ústavu.

(2) Minister pôdohospodárstva môže vyňať z poštátnenia jednotlivé majetkové kusy a majetkové súbory alebo práva, pokiaľ nie sú nevyhnutne potrebné na prevádzku poštátneného ústavu a ponechať ich doterajšiemu vlastníkovi, pričom mu môže uložiť podmienky, najmä podmienku, že do určenej lehoty zriadi v prospech štátu služobnosť alebo užívacie právo, potrebné na prevádzku poštátneného ústavu.

(3) O rozsahu poštátnenia podľa odseku 1 rozhoduje minister pôdohospodárstva v dohode s ministrom financií, a to, pokiaľ ide o ústavy zväzkov ľudovej správy, po vypočutí príslušného krajského národného výboru a ústavov, ktoré boli dosiaľ vo vlastníctve príslušného Jednotného zväzu roľníkov, po vypočutí tohto zväzu.

§ 5

Časti majetkových podstát národných alebo znárodnených podnikov, ktoré prevažne slúžia pôdohospodárskemu, po prípade lesníckemu výskumníctvu alebo sú určené pre jeho prevádzku, môže príslušný minister po dohode s ministrami pôdohospodárstva a financií vyňať z majetkovej podstaty týchto podnikov a minister pôdohospodárstva ich začlení do majetkovej podstaty príslušného ústavu.

§ 6

(1) Štát vstupuje dňom poštátnenia do záväzkov, ktoré viaznu na majetkových podstatách ústavov, uvedených v § 1. Ak viaznu záväzky na majetkovej podstate poštátneného ústavu i na ostatnom majetku jeho doterajšieho prevodzovateľa, vstupuje štát do záväzkov v pomere všeobecných cien poštátneného majetku k majetku nepoštátnenému s prihliadnutím na ustanovenie § 8. To isté platí primerane, pokiaľ ide o majetkové podstaty, vyňaté podľa § 5. V pochybnostiach určí minister pôdohospodárstva po dohode s ministrom financií, a ak ide o časti majetkových podstát, vyňatých podľa § 5, tiež po dohode s príslušným ministrom, ktoré záväzky prechádzajú s poštátnenou alebo vyňatou (§ 5) majetkovou podstatou alebo jej časťou. Ministerstvo pôdohospodárstva môže po dohode so zúčastnenými ministerstvami a s Ministerstvom financií vydať vyhláškou v Úradnom liste smernice pre ocenenie majetkových podstát a rozvrhnutie a ocenenie záväzkov. Ustanovenie § 5a dekrétu prezidenta republiky zo dňa 24. októbra 1945, č. 100 Sb., o znárodnení baní a niektorých priemyslových podnikov, v znení zákona zo dňa 28. apríla 1948, č. 114 Sb., platí primerane.

(2) Za záväzky podľa odseku 1 sa nepokladajú osobné dane, dávky a poplatky bývalého prevodzovateľa a poštátnená majetková podstata ani štát za ne neručí. Osobnými daňami a dávkami sa rozumejú daň dôchodková, vojnový príspevok, daň rentová priamo vyberaná, daň z majetku podľa vládneho nariadenia zo dňa 16. decembra 1942, č. 410 Sb., o dani z majetku, majetkové dávky podľa zákona zo dňa 15. mája 1946, č. 134 Sb., o dávke z majetkového prírastku a o dávke z majetku, a mimoriadne dávky podľa zákona zo dňa 31. októbra 1947, č. 185 Sb., o mimoriadnej jednorázovej dávke a mimoriadnej dávke z nadmerných prírastkov na majetku, v znení zákona zo dňa 19. júla 1948, č. 180 Sb. Spôsob úhrady týchto osobných daní a dávok určí Ministerstvo financií vyhláškou v Úradnom liste.

(3) U záväzkov, ktoré sú hospodársky neodôvodnené, počítajúc v to záväzky zo služobných zmlúv, zaručujúcich zamestnancom neprimerane vysoké platy, zaopatrovacie požitky, odbavok a pod., môže sa štát domáhať zrušenia alebo inej primeranej úpravy. Ak nedôjde o tom k dohode, rozhodne rozhodčí súd podľa zákona zo dňa 21. novembra 1946, č. 228 Sb., o rozhodčích súdoch pre úpravu niektorých záväzkov národných podnikov.

§ 7

(1) Zamestnanci poštátnených ústavov sa prevezmú dňom poštátnenia ústavu do služieb štátu a budú platove zaradení podľa príslušných predpisov o zamestnancoch štátu; zaradenie vykoná Ministerstvo pôdohospodárstva po dohode s ministerstvami vnútra a financií.

(2) Vláda vydá nariadením predpisy o zhodnotení predošlej služobnej činnosti zamestnancov, prevzatých štátom, pričom môže ustanoviť odchýlky z ustanovenia odseku 1 až do vykonania všeobecnej úpravy platov zamestnancov ústavov.

§ 8

(1) Zväzkom ľudovej správy a príslušnému Jednotnému zväzu roľníkov neprislúcha náhrada za majetok poštátnený podľa tohto zákona. Ináč platia o náhrade za poštátnený majetok primerane ustanovenia §§ 7 až 11 dekrétu č. 100/1945 Sb., v znení zákona č. 114/1948 Sb. Pokiaľ pri poštátnení podľa § 1 ide o majetok, ktorý by ináč podliehal konaniu o prevzatí podľa zákona zo dňa 11. júla 1947, č. 142 Sb., o revízii prvej pozemkovej reformy, v znení zákona zo dňa 21. marca 1948, č. 44 Sb., po prípade výkupu podľa zákona zo dňa 21. marca 1948, č. 46 Sb., o novej pozemkovej reforme (trvalej úprave vlastníctva poľnohospodárskej a lesnej pôdy), určí sa výška náhrady za taký majetok podľa týchto zákonov.

(2) Štát uhradí Fondu znárodneného hospodárstva výdavky, spojené s úrokovaním a umorovaním cenných papierov, poskytnutých ako náhrada za majetkové podstaty ústavov poštátnených týmto zákonom, po prípade výdavky, spojené s iným spôsobom poskytnutia náhrady, a to podľa plánu, o ktorom sa dohodnú ministri pôdohospodárstva a financií.

Diel II.
Zriaďovanie, organizácia a správa ústavov

§ 9

(1) Zriaďovať, organizovať a spravovať ústavy prislúcha štátu v odbore pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva. Správou ústavov môže Ministerstvo pôdohospodárstva poveriť aj iné orgány.

(2) Minister pôdohospodárstva po dohode s ministrom financií zriaďuje ústavy, vydáva pre ne organizačné poriadky a určuje ich vnútornú pôsobnosť.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa nevzťahujú na ústavy škôl a na závodné laboratóriá pôdohospodárskych podnikov a zariadení, pokiaľ slúžia len ako pomocné zariadenia výhradne vlastnej výrobnej činnosti podniku alebo zariadenia.

Diel III.
Prechodné a záverečné ustanovenia

§ 10

Vecný a osobný výdavok, spojený s prevádzkou poštátnených ústavov, ktoré boly dosiaľ vo vlastníctve zväzkov ľudovej správy a príslušného Jednotného zväzu roľníkov, uhradí do 31. decembra 1948 doterajší vlastník z prostriedkov zaistených v svojom rozpočte.

§ 11

(1) Na návrh Ministerstva pôdohospodárstva zapíše pozemnoknižný súd prechod vlastníckych a iných práv, náležajúcich k majetkovej podstate poštátneného ústavu, na štát s odvolaním sa na tento zákon.

(2) Ustanovenie predošlého odseku platí obdobne o vyznačení prechodu práv na štát v iných úradných registroch a soznamoch (vodná kniha, register letecký, patentný a pod.).

§ 12

Písomnosti a úradné úkony, ktoré sú potrebné na vykonanie §§ 4, 5, § 6, ods.1 a 3 a § 8, sú oslobodené od poplatkov a dávok za úradné úkony vo veciach správnych.

§ 13

Pokiaľ sa opatrenie podľa tohto zákona vzťahuje na ústavy, ktoré sa nezaoberajú len výskumníctvom pôdohospodárskym alebo lesníckym, robí ich Ministerstvo pôdohospodárstva po dohode so zúčastneným ministerstvom.

§ 14

Kým nezačnú pôsobiť krajské národné výbory, vykonávajú ich pôsobnosť podľa § 4, ods.3 zemské národné výbory, na Slovensku Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy.

§ 15

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykoná ho minister pôdohospodárstva po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Ďuriš v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.